

Jan Żak, Czesław Strzyżewski

Dębczyno, pow. Białogard. Stanowiska 2 i 3

Informator Archeologiczny : badania 5, 130-132

1971

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

dowań wsi, na płaskim wzniesieniu o strome opadającym zboczem od strony zachodniej - w stronę pobliskiej Parsęty. Teren osady częściowo zasłoniętej, w części użytkowanej w charakterze gruntów relnych został poważnie zniszczony przez wybieranie piasku dla celów przemysłowych.⁴ Utworzona piadnica zajmuje teren blisko 40,000 m², w ramach którego mieści się duża część osady.¹ Przeprowadzone badania sondażowe i powierzchniowe wykazały, że zachowana część osady obejmuje obszar około 35,000 - 40,000 m².²

W trakcie ratowniczych badań na terenie 200 m² odkryto 24 obiekty archeologiczne.⁴ Wśród nich odsłonięto 15 palenisk kształtu owalnego, rzadziej prostokątnego lub kołistego, 7 jam, z których jedna stanowiła pozostałość po większym obiekcie oraz nasionną budowlę słupową posiadającą 11 zachowanych śladów po słupach /dwunasty zniszczony przez wstęp współczesny/, układających się w 2 rzędach.³ Niezależnie od tego natrafiono na część zniszczonego przez wybieranie piasku dużego kręgu, sbudowanego z dużych kamieni polnych, który znajdował się w warstwie kulturowej.¹

W przeważającej części obiektów znaleziono fragmenty ceramiki naczyńowej.⁴ Wśród naczyń znajdowały się kubki, wysokie czarki, duże naczynia "kuchenne" oraz okazy ze szrubiałyymi, facetowanymi brzegami, o powierzchni gładkiej, barwy czarnej lub ciemnoszarej.³ Niektóre naczynia były zdobione punktami,⁴ kreskami oraz wątkami geometrycznymi.³ Znaleziono również 2 przęśliki gliniane oraz wczesnorzymską szpinkę wykonaną z żelaza.²

Osadę w Bugacinie można datować na okres późnelatęński i wczesny okres wpływów rzymskich, aczkolwiek rozległość jej nie wyklucza możliwości przesunięcia chronologii na okres wcześniejszy.²

CZERLADŹ WIELKA, pow.⁴ Góra

patrz okres halastacki

DEBECZYNO, pow.⁴ Białogard
Stanowińska 2 i 3

Katedra Archeologii Uniwersytetu
im.⁴ Adama Mickiewicza w Poznaniu

Badania prowadził zespół pod kierownictwem prof.³ dr hab.⁴ Jana Żaka i mgr Czesława Strzyżewskiego /autora sprawozdania/. Finansował Komitet Słowianoznawstwa PAN /KMIT PAN/, WKI w Koszalinie oraz UAM w Poznaniu.¹ Drugi sezon badań.² Osada.³ Cmentarzysko z późnego okresu wpływów rzymskich, grób z wczesnego okresu epoki żelaza.²

Badania nad osadnictwem dorzecza rzeczki Mogielnicy, lewo-

brzoźnego dopływu Parcety koncentrowały się w 1971 r. na obiektach siebie współczesnych, mianowicie omentaryjskim i osadzie z późnego okresu wpływów rzymskich.²

Stanowisko 2.³

W sezonie tegorocznym zakończono prace wykopaliskowe na terenie omentaryjskim. Badaniami objęto obszar 760 m², głównie w południowej i zachodniej części omentaryjskim, odkrywając 16 obiektów, w tym 9 grobów /8 szkieletowych i 1 popielnicowy/ oraz 7 jam.⁴ Łącznie w obu sezonach wykopaliskowych /licząc badania poprzednie/ odkryto 56 obiektów archeologicznych, w tym 45 grobów /42 groby szkieletowe i 3 ciałopalne/ oraz 11 jam, z których część zawierała materiał mabytkowy.

Z planigrafii omentaryjskiej należy wnioskować, że większość grobów była zlokalizowana na zboczu wzniesienia położonego na lewym brzegu Megilicy, wzdłuż tej rzeki.⁵ W części centralnej stanowiska, częściowo zmieszanej przez wybieranie piasku, groby występowały rzadziej.⁶ Jamy grobowe były usytuowane na osi NW - SO i N - S.⁷ Rozłożone pozostałości po szkieletach wskazują, że zmarli byli obawani w pozycji na wznak, z głową w części północnej grobu, względnie na boku, z nogami podkrośzonymi.⁸

W 5 grobach znaleziono naczyńia gliniane oraz fragmenty ceramiki, spośród których wyróżnia się smukły kubek o gładkiej powierzchni oraz szerokootworewa czarńa naczyńia ukleśniami brzoźnami, jak również 6 zapinek o konstrukcji kuszowej z żelaza i brązu, 27 paciorków ze szkła barwy niebieskiej i ciemnoniebieskiej oraz 1 przęćlik z gliny.⁹ Najbogatsze wyposażenie zawierał grób Nr 39 /szkieletowy/, w którym znaleziono 5 zapinek, 27 paciorków ze szkła, naczyńia gliniane i przęćlik. W osterech grobach nie znaleziono materiału mabytkowego.¹⁰

Omentaryjsko można datować na III - IV w.n.e., lub nieco później.¹¹

Stanowisko 3.¹²

Osada jest położona na lewym brzegu Megilicy, w odległości około 250 metrów na północny zachód od omentaryjskiej.¹³

Badania objęły obszar 1.240 m², co stanowi blisko połowę powierzchni osady.¹⁴ Odkryto 51 obiektów, w tym 6 naziemnych budowli słupowych, 4 półziemianki, 14 jam i 25 palenisk oraz 1 grób ciałopalny o konstrukcji skrzykowej.¹⁵

Spśród jam na uwagę zasługuje obiekt, w którym znaleziono górny kamień żarnowy ze śladami obudowy z drewna.¹⁶ Jedną z budowli naziemnych posiadającą 44 słupy usytuowane w 3 rzędach została w przeszłości spalona.¹⁷ Paleniska występowały naszyzej w pobliżu budowli słupowych i półziemianek, jak również wewnątrz tych obiektów.¹⁸

Najlichniejszym materiałem zabytkowym jest ceramika naczyńowa, wśród której przeważają naczynia "kuchenne", duże naczynia baniaste, jajowate, doniczkowate, dwustopkowate, kubki oraz szerekostrowe czar-
ny i wazy, w tym cienkościennie - zdobione motywami geometrycznymi /trójkąty wierzchołkowe, linie poziome/, stemple resetki i kratki.¹ Mniej liczne są inne zabytki.² Znalezione 8 paciorków ze szkła, w tym 2 duże paciory i 1 wisior wielobarwny, zdobione motywem linii falistej o bar-
wie czerwono-brunatnej, żółtej, niebieskiej, białej i czarnej.³ Pozos-
tate paciorki są niewielkie, barwy zielonkawej i niebieskiej.⁴ Wśród
dalszych zabytków wyróżniają się wyroby z kamienia, w tym przęślik,
kamień żarnowy, 2 grociaki i ciężarek tkacki.⁵

Obecność grobu skrzynkowego z urną baniastą i pokrywą czapko-
watą z nakładką i innych fragmentów ceramiki kultury wschodniopomer-
skiej świadczy o istnieniu na tym terenie większego ośrodku tej
kultury.⁶

Materiał zabytkowy pozwala datować osadę na III - IV w.n.e.,
lub nieco później.⁷ Podobieństwo materiału oraz lokalizacja stanowisk
sugerują, że zarówno osada, jak i pobliskie ośrodkowo były użytko-
wane przez tę samą ludność.⁸

Grób skrzynkowy natomiast można datować na wczesny okres epoki
żelaza.⁹

GARBINO, pow. Braniewo
Stanowisko 1

patrz neolit

GŁOSKA, pow. Środa Śląska

Konserwator Zabytków Archeologicz-
nych we Wrocławiu

Badania prowadził mgr Tadeusz Kaletyn.
Finansowało Prezydium Powiatowej Rady Narod-
wej w Środzie Śląskiej.¹ Pierwszy sezon badań.²
Cmentarsyskie kultury przeworskiej.³

W północnym profilu gromadzkiej piaskowni odkryte trzy groby
jamowe.⁴

Grób Nr 1.⁵

Na głębokości 0,25 m wystąpił nieregularnie kształtu zarys jamy
grebowej o średnicy 0,9 m.⁶ Wypełnienie stanowiły węgle drzewne przenie-
sane z piaskiem i drobnymi kamieniami ze śladami spiecenia.⁷ Jama
w profilu nieokowata miała głębokość 0,5 m.⁸ Inventars grobu: sprężyna
i okucie zamka oraz fibula żelazna.⁹